

نظر مقام معظم رهبری درباره ثبت نام افراد در انتخابات مجلس:

اگر توان مدیریتی ندارید مسئولیت نپذیرید

دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مقام معظم رهبری، صبح روز گذشته پیش از آغاز جلسه درس خارج فقه، با شرح روایتی درباره توصیه پیامبر اعظم(ص) خطاب به جناب ابوذر...

صفحه ۲

دوشنبه ۱۱ آذر ۱۳۹۸ • ۵ ربیع‌الثانی ۱۴۴۱ • ۲ دسامبر ۲۰۱۹

تیترا

بیانیه انتخاباتی علیه دولت

صفحه ۳

تکیه روحانی به درآمد طرح ابداعی احمدی‌نژاد

صفحه ۴

ماراتن انتخابات یازدهم مجلس آغاز شد

ثبت‌نام ۷۸۹ نفر در اولین روز

صفحه ۲

«مهندسی روانی» قلعه‌نویی

صفحه ۱۴

تقابل روایت رسمی و غیر رسمی

صفحه ۱۳

پارلمان عراق با استعفاي عبدالمهدي موافقت کرد رقابت العبادي والشكري برای کسب قدرت

صفحه ۷

حرف اول

به بهانه زلزله‌های آبان و آذر ۱۳۵۸ قاننان

حوادث طبیعی در بحبوحه تحولات سیاسی

مهدی زارع

رخداد حوادث طبیعی در هنگام، بلافاصله قبل یا بلافاصله بعد از تحولات مهم اجتماعی همیشه از دیدگاه مدیریت بحران و نحوه واکنش و کیفیت رسیدگی به بازماندگان مورد توجه هستند. زمین‌لرزه ۲۵ شهریور ۱۳۵۷، هشت روز بعد از حادثه جمعه خونین ۱۷ شهریور ۵۷ در میدان ژاله تهران رخ داد؛ بازه زمانی‌ای که حکومت وقت، قابلیت و امکان رسیدگی به بازماندگان را به دلیل عدم تسلط در حکمرانی نداشت. در سال اول بعد از انقلاب نیز دو رخداد مهم در پاییز ۱۳۵۸ شاخص است. زلزله ۲۳ آبان ۱۳۵۸ کوریزان، خواب با بزرگای ۶٫۸ در ساعت ۹:۲۱ صبح رخ داد که در آن ۴۲۰ نفر جان باختند و چندین روستا ویران شد. کمتر از دو هفته بعد در شمال پهنه زلزله ۲۳ آبان، زمین‌لرزه دوم در ساعت ۲۰:۴۰ شب‌هنگام ۶ آذر ۱۳۵۸، در محدوده روستای کولی- بنیاد قانن با بزرگای ۷٫۱ منطقه قاننان رخ داد. نگارنده در پژوهشی که در دهه ۱۳۷۰ شمسی در این پهنه انجام داد، به این نتیجه رسید که زلزله دوم بر اثر چکانش و تحریک گسل اردکول قانن در زلزله ۲۳ آبان و در شمال آن در امتداد شرقی گسل دشت بیاض رخ داده است. زمین‌لرزه ۶ آذر ۱۳۵۸ کولی- بنیاد در شرق رومرکز زلزله ۲۷ شهریور ۱۳۴۷ دشت بیاض رخ داد. از آنجا که کانون این زلزله در منطقه‌ای بسیار کم‌جمعیت بود، تلفات محدودی برجا گذاشت اما در گستره بزرگی خسارات زیادی به بار آورد. تلفات کم را البته می‌توان به رخ‌دادن زلزله در ساعات ابتدایی شب نسبت داد؛ چراکه بیشتر مردم هنوز بیدار بوده‌اند. زمین‌لرزه ۲۳ آبان ۱۳۵۸ کوریزان خواب، روستاهای کریزان، استند و پهن‌آباد را ویران کرد و آسیب گسترده‌ای در منطقه زیرکوه به بار آورد. بیشتر کشته‌شدگان این زلزله را کودکان تشکیل می‌دادند، زیرا در ساعت وقوع زلزله، اکثر افراد بزرگ‌سال برای برداشت محصول زغران به مزارع رفته بودند. این زلزله ۱۰ روز بعد از اشغال لانه جاسوسی آمریکا در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ از سوی دانشجویان پیرو خط امام رخ داد و روز ۱۴ آبان زندیاد مهندس مهدی بازرگان استعفاي دولت موقت را اعلام کرد. دولت موقت ۲۷۵ روز پس از انقلاب، در یک بازه ۹ ماهه در شرایط ماه‌های اول انقلاب و در زمان انتقال از حکومت قبلی به استقرار جمهوری اسلامی اداره کشور را بر عهده داشت.

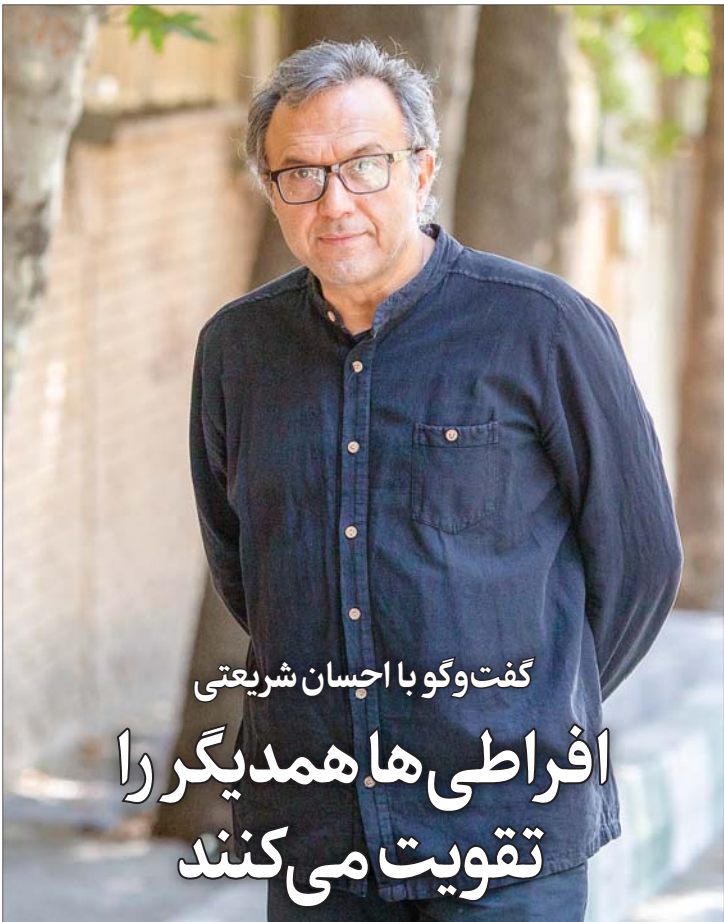
ادامه در صفحه ۲

علی لاریجانی: قانون اساسی وحی منزل نیست

شورای هماهنگی سران قوا موقتی است

صفحه ۳

گفت‌وگو با احسان شریعتی

افراطی‌ها همدیگر را تقویت می‌کنند

صفحه ۶

سخنگوی شورای نگهبان:

عکس گرفتن با خاتمی و موسوی دلیل رد صلاحیت نمی‌شود

گروه سیاست: سخنگوی شورای نگهبان در نخستین روز هفته، میزبان مدیران و سردبیران بیش از ۲۰ رسانه مطرح کشور و از جناح‌های مختلف سیاسی بود. در این نشست مدیران و سردبیران رسانه‌ها، پیشنهادها و انتقادات خود را به صورت صریح...

صفحه ۲

سرمقاله

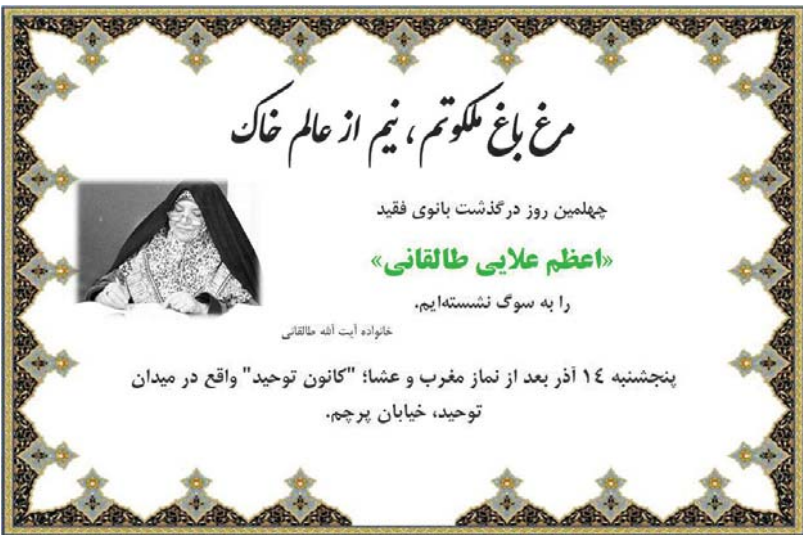
آخرین هفته آبان و فیل و اتاق تاریک

کامبیز نوروزی

چرا دولت از وقایع آخرین هفته آبان هیچ گزارش رسمی مستند و دقیقی نمی‌دهد؟ وقایع آخرین هفته آبان ۹۸، هرچه بوده، هر ماهیتی داشته و از هر سو که نگاه شود، چنان اهمیت کم‌نظیری دارد که همه نگاه‌ها را به خود جلب کرده و اثرات قابل‌ملاحظه‌ای در جامعه و سیاست ایران برجا گذاشته است. رسانه‌های رسمی داخل کشور اطلاعات مستندی که ارزش حرفه‌ای و اقناعی داشته باشد، منتشر نمی‌کنند. صداوسیما که به سنت دیرینه به همان شیوه کلیشه‌ای و بی‌اثر خود در خبر و تحلیل مشغول است. میدان حرفه‌ای مطبوعات و خبرگزاری‌های رسمی را نیز چنان نگذاشته‌اند که به آنچه از نظر اصول حرفه روزنامه‌نگاری ضروری است، عمل کنند. زبان‌های این آشفته‌بازار خبری، اگر از اصل وقایع آخرین هفته آبان‌ماه بیشتر نباشد، کمتر نیست. در وضعیتی که رسانه‌های رسمی قادر به تأمین مؤثر اطلاعات و اخبار نیستند، مثل بقیه موارد فضای مجازی منبع خبر شده است و باز مثل همیشه اسکان تأیید و تکذیب بخش بزرگی از خبرهایی که در این محیط منتشر می‌شوند، وجود ندارد. در میان آنها اگرچه خبرهای درست وجود دارد اما خیلی خبرها ممکن است یا از پایه کذب باشد یا در آنها افراق شده باشد. مردم هم بعضی سرخوش، برخی بی‌خبر، سردرگم، عصبانی، اندوهگین و بعضی ناامید و سرخورده هستند. دولت نمی‌تواند چنین به احوال مردمان بی‌اعتنا باشد. اگر مسئولیت همه امور را برعهده ندارد، مسئولیت اطلاع‌رسانی دقیق از طریق گزارش رسمی را که می‌تواند به انجام رساند. در آخرین هفته آبان ۹۸ چه گذشت؟ کسانی کشته شدند. آنها که بودند؟ چند نفر بودند؟ خیلی‌ها مجروح شدند. اموال زیادی از مردم آسیب‌های فراوان دید. بعضی شهرها در آشوب غوطه خوردند. ماجرا از کجا و چرا و چگونه شروع شد؟ و به کجا رفت و به کجا رسید؟ دولت سکوت کرده است. هیچ نمی‌گوید. اگر از سوءتدبیر در ماجرای آخرین هفته آبان و شیوه اعلام افزایش قیمت بنزین بگذریم، اگر از سخنان متناقض آقای رئیس‌جمهور درباره قیمت بنزین در نیمه دوم آبان بگذریم، اگر از نکات حقوقی مربوط به افزایش قیمت بنزین بگذریم، آنچه در آخرین هفته آبان ۹۸ گذشت، فراتر از محدوده عمل یک قوه بود و نمی‌توان آن را فقط به رئیس‌جمهور و دولت او محدود کرد؛ اما اینک، با پایان یافتن ماجرا، مسئولیت اصلی اطلاع‌رسانی برعهده دولت است. دولت حسن روحانی، از سال ۹۲ تاکنون بیشترین شعارها را درباره گردش اطلاعات و شفافیت داده اما کمترین اقدام عملی را در این زمینه به کار بسته است. اینک نیز در بر همان پاشنه پنهان‌کاری می‌چرخد. اهمیت‌ندادن به افکار عمومی و حقوق ملتی که به موجب اصل ۵۶ قانون اساسی حاکمیت ملی از آن آنهاست، نه تنها از حیث حقوقی درست نیست بلکه زبان‌های هنگفتی به باورهای مردم می‌زند. تجربه نشان داده اگر اطلاع‌رسانی صادقانه و دقیق و شفافیت انجام شود، جامعه سازگاتر و آرام‌تر خواهد بود و اثرگذاری شبهه‌رسانه‌های شبکه مجازی و رسانه‌های فارسی‌زبان خارج از کشور کاهش خواهد یافت. در توفان درهرریخته اخبار و شبهه‌آخباری که اینک در فضای مجازی جریان دارد، معلوم نیست چه رخ داده است. سکوت دولت به این اشتنکی دامن می‌زند.

ادامه در صفحه ۴

مرغ باغ ملکوت، نیم از عالم خاک

چهلمین روز درگذشت بانوی فقید

«اعظم علایی طالقانی»

را په سوگ نشسته‌ایم.

خانواده آیت الله ملاقانی

پنجشنبه ۱۴ آذر بعد از نماز مغرب و عشا: "کانون توحید" واقع در میدان

توحید، خیابان پرچم.

یادداشت

چرا دولت‌ها شکست می‌خورند؟

اداری و اجرایی آن به مفهوم واقعی کلمه نهادینه نشده است. دستخوش دوگانگی‌ها، ناهمسویی‌ها و افتراق‌های متعددی بوده و چو تخته‌پاره‌ای بر موج، بی‌هیچ هدفی به هر سوی حرکت می‌کند. از همین‌رو، برخلاف بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته، تعویض دولت‌ها نه به‌مثابه دو امدادی که توسعه را در کشور به پیش ببرد، بلکه سبب تغییر میدان بازی، جهت و سرعت حرکت دولت‌ها شده و انگارها و بایسته‌های جدیدی که غالباً منبعث از ادراک شخصی زمامداران و اتاق فکرهای محدود پیرامون آنهاست، بر سپهر سیاسی و اقتصادی کشور مستولی شده و کشور در کشاکش مسیرها و مقاصد مختلف مستهلک و سرگشته می‌شود. سال‌های سال است در گفتمان‌های دانشگاهی و فضای رسانه‌ای و روشنفکری بر سر موضوعات مختلف از جمله تردید در شکل‌گیری و وجود دولت یا جامعه در ایران، رابطه یا عدم رابطه با جهان، محلی‌گرایی یا جهان‌گرایی، تقدیم توسعه سیاسی بر توسعه اقتصادی یا بالعکس، جدایی یا توانایی دین و سیاست، درون‌زایی یا برون‌زایی، توسعه یا پیشرفت و ... جدایی بی‌پایان و بی‌ثمر شکل گرفته و هر صاحب تربیون و صاحب قلمی نیز بر طبق طبع منجی باور و ابرمردگرایی ایرانیان که خود را یا در پی منجی یا در هیبت ابرمرد می‌انگارند؛ نسخه خوش را برای توسعه کشور، بهترین می‌داند. از همین‌رو رفع سوسن‌فاهم‌ها و بدفهمی‌ها از مفاهیم، گریز از مهلکه و دور باطل دوگانه‌سازی‌ها برای نهادسازی به‌منظور اجماع حقیقی بر روی مبدأ، مسیر، مقصد و نقشه راه حرکت در مسیر توسعه ملی، گامی اساسی به‌منظور نپل به توسعه ملی به‌شمار می‌رود. علاوه بر آنچه ذکر شد، اشکالات و اختلالات ساختاری دیگری در نظام اداری کشور از جمله فقدان ارتباط و تعامل سازنده و مؤثر بین عرصه نظری (دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی) با عرصه اجرا (دولت و تولید) و عدم تحول در فقه سنتی و هم‌سازی آن با الزامات زمانه، نغفتها سؤالات و ابهامات زمینه (کشور) مورد واکاوی و چاره‌جویی قرار گرفته است بلکه بر حجم مسائل و ابهامات افزوده شده است.

۲) اختلال پارانویک جامعه و اشتباه «سیاسی کردن» آن

واقعیتی که در جامعه ایرانی ریشه‌های آن به گذشته‌های دور به‌ویژه از عصر آشنایی ایران با تمدن غرب در دوره قاجاریه بازمی‌گردد، «اختلال پارانویک» نهادینه‌شده در جامعه بوده که با تشدید آن در ۴۰ سال اخیر باور غلط مریخی‌بودن «دولتبان» و ونوسی‌بودن «جامعه» را بسط داده و سبب بلندترشدن دیوار بی‌اعتمادی و وهم‌آلودترشدن فضای تعامل بین دولت و جامعه در ایران شده است. این در حالی است

مسئول پیدایش این وضعیت دانست؟ این در حالی است که از سوی دیگر دولت‌ها نیز با طرح دلایلی، از پذیرش بار مسئولیت پیدایش این وضعیت شانه خالی کرده و برخی خود را تنها یک تدارکاتچی معرفی کرده‌اند و برخی نیز آدرس‌های دیگری (افشای اسامی مفسدین و اخلاک‌ران اقتصادی و اعلام کسانی که کشور را به تعطیلی کشانده‌اند و...) را برای رسیدن به علل چرایی وضعیت کنونی کشور داده‌اند. درباره آسیب‌شناسی نقش و عملکرد دولت‌ها در ایران تا سرکار آمده و هر یک نیز با هدف و شعار پیشرفت و اعتلای ایران و فراهم‌آوردن امنیت، رفاه و آسایش برای عموم مردم، ایده‌ها و برنامه‌های خود را تنظیم کرده و به اجرا درآورده‌اند. با این حال و باوجود پیشرفت‌های قابل توجه در توسعه زیربناها، گسترش کمی و کیفی خدمات بهداشتی- درمانی و آموزشی و... هنوز کشور در سه حوزه اصلی اقتصاد، فرهنگ و محیط زیست با نارسایی‌ها و مشکلات اساسی زیادی دست‌و‌پنجه نرم کرده و همین موضوع سبب گسترش نارضایتی‌های عمومی، کاهش تاب‌آوری ملی و آسیب‌پذیری کشور شده است. از همین‌رو، امروز در جای‌جای جامعه ایران (از نخبگان و دانشگاهیان و حتی دولتیان گرفته تا مردم عادی شهر و روستا) همه و همه، نهاد دولت را مقصر اصلی بروز چنین شرایطی دانسته‌اند و جامعه سیاست‌زده ایران نیز به‌سبب گسترش و سلطه بی‌حد و حصر شبکه‌های اجتماعی بر اذهان و تعاملات بین‌فردی، با جریان دولت‌ستیزی که از سوی رسانه‌ها (رسانه ملی، رسانه‌های خارج‌نشین و شبکه‌های اجتماعی) در تبلیغ و پروپاگاندای وسیع قرار گرفته است، همراه شود. جالب اینجاست که نقطه عزیمت هم رسانه‌های خارج‌نشین معاند و هم رسانه‌های داخلی مخالف، به‌طور مشترک، تخریب دولت‌ها در ایران و نمایش ناکارآمدی آنها در تمشیت امور با ارائه دو نسخه شفاف‌بخش متفاوت (یکی اسقاط نظام و دیگری تعویض دولت) است. این فرایند همواره در ۴۰ سال اخیر به اشکال و صورتهای مختلف تکرار و سبب شده است تا جامعه ایرانی با نگاهی احساسی و در هاله‌ای از بی‌اعتمادی و نومیدی، در انتخابات همواره به‌دنبال منجی (آن هم انتخاب بین بد و بدتر!) بگردد و هر نامزدی که بتواند بیشتر شمایل یک منجی را برای مردم تداعی کند، شانس بالاتری برای زمامداری بیابد. اما به‌راستی جریان دولت‌ستیزی و تخریب مشروعیت و مقبولیت دولت‌ها در حل مسائل کشور و تلاش برای فعال‌کردن گسل میان دولت و ملت در ایران که در پوشش ترویج مطالبه‌گری جامعه صورت می‌گیرد، کمکی به بهبود نظام حکمرانی در کشور و برون‌رفت از بحران‌ها و نارسایی‌ها کرده است؟ آیا به‌راستی در واقعیت باید تنها دولت‌ها را

ریشه‌های شکست دولت‌ها در ایران

مبتنی بر قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و نیز بر اساس رویه‌ها و تجارب پیشین، نظام جمهوری اسلامی ایران متشکل از سه رکن اصلی ذیل «رهبری نظام»، «قوه مجریه (دولت)»، «قوه مقننه (مجلس شورای اسلامی)» و «قوه قضائیه» است و در ۴۰ سال اخیر نیز دولت‌های مختلف هر کدام در هشت سال (دو دوره چهارساله متوالی)، زمام اداره امور کشور را برعهده گرفته و فرصت لازم برای رهنمون‌کردن کشور به سوی توسعه پایدار و متوازن و نیز کسب رضایت عمومی را داشته‌اند. با این حال، باید گفت کشور در اغلب موضوعات و حوزه‌ها با اشکالات، نارسایی‌ها و بحران‌های جدی و متعددی مواجه بوده و همواره نیز تنها دولت‌ها (یکی از سه رکن نظام سیاسی کشور) به عنوان مقصر اصلی قلمداد شده‌اند. از همین‌رو امروزه کارایی و اثربخشی مراجعه به صندوق‌های انتخاباتی و طی‌کردن فرایند «دولت قدیم» صندوق رای، دولت جدید»، در ایجاد تحول و بهبود وضعیت کشور با ابهام جدی از سوی جامعه مواجه شده و همین موضوع زنگ خطر پایان عصر شکیبایی جامعه را به صدا درمی‌آورد.

۱- نبود اجماع بر سر مفاهیم، ارزش‌ها، مبدأ، مسیر، مقصد و رواج مغالطه‌گری یکی از چالش‌های اساسی فراروی توسعه کشور، نبود اجماع درباره مفاهیم، اولویت‌ها و رویکردها (چه در بین نخبگان و زمامداران و چه در بین مردم) و نیز نبود زمینه‌های گفت‌وگو و تفاهم بر سر آنهاست. این واگرایی و انشقاق وسیع به حدی است که گویی بر هیچ ایده و راهبرد مشخصی برای پیشبرد توسعه کشور توافق نیست و جریان توسعه کشور در جامعه‌ای که هنوز برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در ساختارهای

امیر تامینی